

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 96.820 van 21 juni 2001
in de zaak A. 65.742/VII-13.411.**

In zake : Marnix GELAUDE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat A. PATYN,
kantoor houdende te EVERGEM,
Schoonstraat 64

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat J. NIJS,
kantoor houdende te DENDERMONDE,
Noordlaan 81.

tussenkomen de partijen :

1. Christiane THYS,
 2. Jozef VANOVERSCHELDE,
 3. Jan VANELDEREN,
- die woonplaats kiezen bij
Advocaat A. LUST,
kantoor houdende te SINT-ANDRIES (BRUGGE),
B. De Nieulantlaan 14.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Marnix GELAUDE op 26 september 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling van 24 juli 1995 waarbij de beroepen van de afdeling milieuvergunningen, buitendienst Oost-Vlaanderen, van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van zes omwonenden tegen de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 23 februari 1995 tot het verlenen aan verzoeker van de milieuvergunning om een te Nevele gelegen inrichting met 71 runderen en 1.070 varkens uit te breiden met onder meer een

kippenstal voor 19.500 mestkuikens en dierlijke mest-opslag van 10 m³, gegrond worden verklaard en de gevraagde uitbreiding wordt geweigerd;

Gelet op het arrest nr. 58.500 van 7 maart 1996 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 5 april 1996;

Gelet op de beschikking van 1 juli 1996 die de tussenkomst van Christiane THYS, Jozef VANOVERSCHELDE en Jan VANELDEREN toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 8 mei 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 31 mei 2001;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat A. PATYN, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat I. LAUREYS die, loco Advocaat J. NIJS verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur
E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. De feiten

Overwegende dat de voornaamste feitelijke
gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samenge-
vat :

1.1. Verzoeker baat te Nevele (Merendree),
Eiland 2, een landbouwbedrijf uit omvattende
71 runderen, 1.070 varkens, opslag van 1.015 m³ dier-
lijke mest, 5 ton veevoeders in silo's en een propaan-
gastank van 1.000 liter.

Bij ministerieel besluit van 18 juli 1994
wordt aan verzoeker de uitbreiding van zijn bedrijf met
25.000 mestkippen, opslag van 5.000 liter mazout, lozing
van normaal huisafvalwater, opslag van 2.000 liter
mazout in bovengrondse houders geweigerd wegens een niet
ecologisch verantwoorde mestafzet.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker geen
annulatieberoep in.

In de aanhef van het besluit van 18 juli
1994 wordt er op gewezen dat de inrichting volgens het
gewestplan "Het Gentse en de Kanaalzone" deels in
agrarisch gebied en deels in een landschappelijk
waardevol agrarisch gebied is gelegen, en wordt
overwogen "dat vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige
en ruimtelijke aspecten gesteld kan worden dat de
exploitatie van de inrichting die het voorwerp van de
voormelde milieuvergunningsaanvraag uitmaakt, verenig-
baar is met voormelde ruimtelijke en stedenbouwkundige
voorschriften".

In de aanhef van dat besluit wordt ook verwezen naar een gunstig advies van het bestuur ruimtelijke ordening.

Verzoeker dient nogmaals, op 9 september 1994, bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen een milieuvergunningsaanvraag in, dit keer voor een kippenstal met 19.500 mestkuikens.

1.2. Op 23 februari 1995 verleent de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen aan verzoeker een vergunning om "een inrichting te exploiteren, gelegen op de percelen kadastraal bekend onder NEVELE, afd. 4, sectie A, percnr(s). 54/f, 54/g, 78/b, 82/e, 84/f aan de Eiland 2 te NEVELE, met als voorwerp : het uitbreiden van een landbouwbedrijf met :
3.2 (3)

het lozen van NHA in de gewone oppervlaktewateren

9.3.c.1 (2)

nieuwbouw kippenstal met 19.500 mestkuikens

17.3.6.1.b (3)

de opslag van 2 x 1.200 l en 1 x 5.000 l mazout in bovengrondse houders

28.2.c.1 (3)

een dierlijke mestopslag van 10 m³".

De milieuvergunning wordt verleend voor een termijn eindigend op de vervaldag van de basisvergunning, namelijk tot en met 18 december 2011.

1.3. Tegen de door de bestendige deputatie verleende milieuvergunning worden zeven administratieve beroepen ingesteld.

In het beroepschrift van het bestuur milieuvergunningen wordt onder meer overwogen dat, gezien de beperkte plaats, de aanplanting van een groenscherm in vraag dient gesteld.

Voorts staat in het beroepschrift onder meer te lezen :

"Overwegende dat de aangevraagde kippenstal wordt ingeplant vlak naast en evenwijdig met de trekweg langsheen het Afleidingskanaal van de Leie; dat het oprichten van een gebouw met een lengte van 65 meter ongetwijfeld visuele hinder zal veroorzaken en de achterliggende open ruimte zal aantasten; dat het aanplanten van een groenscherm, indien mogelijk, deze hinder slechts gedeeltelijk zal ondervangen;
Overwegende dat het landschappelijk waardevol karakter van het valleigebied rondom het 'Vaerdeken' ongetwijfeld zal worden aangetast".

In het beroepschrift van VANELDEREN-CASTELEYN wordt onder meer gesteld dat de stal aan het landschap enorme schade berokkent.

Het echtpaar VANDENBUSSCHE-VANPARIJS vraagt zich in zijn beroepschrift onder meer af of het verwoesten van het landschap dan van geen belang meer is.

Het echtpaar THYS-BAELE wijst in zijn beroepschrift onder meer op visuele hinder.

Frederic en Sophie DE KERCHOVE stellen in hun beroepschrift onder meer :

"Inderdaad op visueel gebied zou het voor ons maar ook voor de vele fietsers en wandelaars die op de dijk wandelen een (...) onverantwoorde daad zijn".

In het beroepschrift van het echtpaar VANOVERSCHELDE-VAN HOECKE leest men onder meer :

"De aantasting van het volgens gewestplan 'Landschappelijk Waardevol Gebied' door de inplanting van een niet-grondgebonden grootschalige mestkippenstal is onverantwoord; lintbebouwing over ± 200 m voor een 'gezinsbedrijf' is niet mis, zelfs niet voor een 'Vlaams' landschap.

Een veelgehoorde stellingname dat deze materie enkel tot de bevoegdheid behoort van de Overheden die de Bouwvergunningen afleveren is volgens ons onbehoorlijk :

- waarom wordt anders advies ingewonnen bij het Bestuur Ruimtelijke Ordening i.v.m. de goede ruimtelijke ordening (hier zeker niet gebaat met de inplantingsplaats en richting van de stal.)
- daarenboven wordt het gebied 'HET EILAND', waarin de kippenstal gepland is, algemeen erkend als voor het natuurbehoud van de regio belangrijk. Met de overgrote meerderheid van de bewoners, omwonenden en geïnteresseerden willen we dan ook dat de overheid daar naar handelt".

1.4. In het kader van de beroepsprocedure worden een reeks adviezen uitgebracht.

(a) Op 20 april 1995 brengt de Vlaamse Milieu-maatschappij een gunstig advies uit.

(b) Op 21 april 1995 brengt de Vlaamse Land-maatschappij een ongunstig advies uit.

(c) Op 3 mei 1995 brengt de administratie gezondheidszorg een ongunstig advies uit.

(d) Op 30 mei 1995 brengt AHROHM, afdeling stedenbouwkundige vergunningen, een principieel ongunstig advies uit.

Daarin wordt het volgende gesteld :

"In antwoord op haar nota van 24 maart 1995 heb ik de eer de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie het advies van de Afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen over onderhavige aanvraag mede te delen.

Volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (K.B. 14.9.1977) is de inrichting gelegen in een agrarisch gebied (artikel 11.4.1. van het K.B. dd. 28 december 1972) (bestaand bedrijf) en een landschappelijk waardevol agrarisch gebied (artikel 11.4.1. en 15.4.6.1. van het K.B. dd. 28 december 1972) (voorziene uitbreiding).

De afstand tot het dichtstbijzijnde woongebied, niet zijnde woongebied met landschappelijk karakter, bedraagt ongeveer 540 meter.

De afstand tot het dichtstbijzijnde woonuitbreidingsgebied bedraagt ongeveer 700 meter.

Voor de plaats in kwestie bestaat geen goedgekeurd gemeentelijk plan van aanleg.

Een bouwvergunning voor de voorziene nieuwe pluimveeststal werd nog niet verleend.

Artikel 15.4.6.1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen bepaalt dat de landschappelijk waardevolle gebieden gebieden zijn waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. Een nieuwe mestkippenstal van 18 m x 65 m is strijdig met deze bepalingen. Op het gewestplan is de als landschappelijk waardevol betitelde strook gelegen rond

de Vaardeken-beek, met een uitloper naar het Schipdonkkanaal. Het betreft hier in hoofdzaak een open valleigebied waar de vergezichten belangrijk zijn. De bestaande hoevegebouwen zijn gelegen in agrarisch gebied zonder bijkomende aanduiding. De uitbreiding van de bestaande hoeve naar de overzijde van de weg toe met een dergelijk grootschalig bedrijfsgebouw is ruimtelijk niet verantwoord.

De exploitatie van de inrichting stemt geheel of ten dele niet overeen met de bestemmingsvoorschriften die van toepassing zijn voor het gebied waarin de inrichting is gelegen. In toepassing van artikel 45, §6 van de stedenbouwwet kan bij het verlenen van een gunstig advies betreffende de milieuvergunning van deze voorschriften afgeweken worden op voorwaarde dat de ruimtelijke ordening niet wordt geschaad.

Gelet op de grootschaligheid van de mestkippenstal, zal de ruimtelijke draagkracht van het gebied worden overschreden. Eveneens kan verwezen worden naar de ruimtelijk-visuele hinder, die mag verwacht worden.

Bijgevolg brengt de Afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen een principieel ongunstig advies uit".

(e) Op 13 juni 1995 stelt het bestuur milieuvergunningen voor om de beroepen ongegrond te verklaren en het bestreden besluit van de bestendige deputatie te bevestigen.

(f) Op 16 juni 1995 stelt de gewestelijke milieuvergunningscommissie met eenparigheid van stemmen voor de beroepen gegrond te verklaren voor zover deze betrekking hebben op de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten.

Er wordt voorgesteld de vergunning zeer gedeeltelijk toe te staan, doch voor het grootste deel te weigeren, onder meer voor het meest essentiële onderdeel, met name de nieuwe kippenstal met 19.500 mestkuikens.

In het advies leest men onder meer :

"Overwegende dat naast de visuele hinder vooral wordt aangeklaagd dat de aanwezigheid van de stal op die plaats het landschappelijk waardevol karakter van het valleigebied en de open ruimten zal aantasten en schade zal toebrengen aan het landschap;

Overwegende dat uit het advies van de Afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen van 30 mei 1995 volgt

dat in landschappelijk waardevol agrarisch gebied bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen; dat een nieuwe mestkippenstal van 18 m x 65 m strijdig is met deze bepalingen; dat de exploitatie van de inrichting geheel of ten dele niet overeenstemt met de bestemmingsvoorschriften die van toepassing zijn voor het gebied waarin de inrichting is gelegen; dat in toepassing van artikel 45, §6 van de stedenbouwwet van deze voorschriften kan worden afgeweken op voorwaarde dat de ruimtelijke ordening niet wordt geschaad; dat gelet op de grootschaligheid van de mestkippenstal de ruimtelijke draagkracht van het gebied zal worden overschreden".

1.5. Ter gelegenheid van de zitting van de gewestelijke milieuvergunningscommissie wordt verzoeker gehoord en legt hij ook een nota neer waarin onder meer te lezen staat wat volgt :

"1. De afstand tussen het achterste grens van perceel Nevele, Afd. 4, sectie A, nr. 5454 g en het middel van de weg bedraagt slechts 28 m i.p.v. 36,5 m.

Verzoeker stelt vast dat deze opmerking juist is, ter hoogte van de linkeropgevel van het gebouw, staande met de rug naar dat kanaal, is het perceel waar dat hij de kippenstal wenst op te richten 28 m breed. Doordat het perceel een trechtersvorm heeft, wordt het echter snel breder.

Nochtans belet dit de aanplant van het groenscherm niet.

Immers : de rijbaan is 7,00 m. breed. De helft van de rijbaan is dus 3,5 m.

De stal is 18 m breed.

Dit impliceert dat verzoeker een beschikbare ruimte heeft voor de aanleg (van) het groenscherm, die op het nauwste punt en binnen de grenzen van het perceel nog $28 - (18 + 3,5 \text{ m.}) = 6,5 \text{ m.}$ bedraagt.

Mits een aangepaste beplanting, volstaat een breedte van 3 m. om een ondoordringbaar groenscherm aan te leggen.

Anderzijds, zal de op te richten loods, door het gebruik van rode snelbouwsteen en grijze golfplaten, een traditioneel uitzicht hebben. Vandaar dat de dichtheid van het groenscherm, voor het uitzicht van het gebouw eigenlijk van ondergeschikt belang is.

2. De oprichting van een gebouw met een lengte van 65 m. evenwijdig met de trekweg, zal ongetwijfeld visuele hinder veroorzaken en de achterliggende open ruimten aantasten. De aanleg van een groenscherm doet daaraan geen afbreuk.

Uit het inplantingsplan dat overgelegd wordt blijkt dat de te bouwen kippenstal aansluit bij de bestaande stallingen en dat er zich rond de bestaande stallingen uitgestrekte landerijen bevinden, met weinig bebouwing. De inplanting van een stal van $\pm 1.000 \text{ m}^2$, in zo een uitgestrekt gebied, is klaarblijkelijk niet van aard om de open ruimte te schenden.

Het gebruik van rode snelbouwsteen, de aanleg van een groenscherm rond de stal, de talrijke bomen waarmee dat de omliggende percelen omgord zijn, en de ligging van de stal iets lager dan de rijbaan naast het Schipdonkkanaal, sluiten visuele hinder uit.

Volledigheidshalve wijst verzoeker erop dat het argument van de visuele hinder, dat ook aangevoerd werd in de vorige procedure (uitbreiding met 25.000 braadkippen) niet aanvaard werd door de Minister (Besluit van de Minister vice-president van de Vlaamse regering dd. 18.07.94). De gebouwen waarvoor dat er een milieuvergunning aangevraagd werd in die vorige procedure, waren dezelfde als van onderhavige procedure.

3. Het landschappelijk waardevol karakter van het valleigebied rondom het 'Vaerdeken' zal ongetwijfeld worden aangetast.

Uit de bespreking van de grieven opgesomd onder de randnummers 1 en 2 blijkt dat de op te richten braadkippenstal quasi geen visuele hinder zal teweegbrengen. Dit impliceert dat het waardevol karakter van het valleigebied niet zal aangetast worden".

1.6. Op 24 juli 1995 wordt het thans bestreden besluit genomen. De gevraagde uitbreiding wordt gedeeltelijk geweigerd, met name voor wat betreft de uitbreiding met de nieuwe kippenstal voor 19.500 mestkuikens, de opslag van 500 liter mazout en van dierlijke mest in een citerne van 10 m^3 .

1.7. Het bestreden besluit wordt aan verzoeker betekend met een aangetekend schrijven dat op 27 juli 1995 ter post werd afgegeven.

1.8. Op 15 maart 1996 krijgt verzoeker vanwege de Vlaamse minister van openbare werken, vervoer en ruimtelijke ordening een bouwvergunning voor de kippenstal.

In dat besluit wordt onder meer overwogen :

"Overwegende dat voornamelijk opmerkingen worden gemaakt over de voorziene inplanting van de betrokken stal, daar dit de enige konstruktie van het bedrijf is die in de breedte langsheen de voorliggende weg wordt aangelegd; dat in dit kader toch dient gewezen op de reeds vermelde specificiteit van de omgeving, door de ligging aan het kanaal van Schipdonk, met een voorliggende straat als trekweg; dat uit de gegevens van het kadastraal plan ook blijkt dat dergelijke inplanting in die omgeving moeilijk stedenbouwkundige inkonvenienten kan opleveren; dat daarenboven uit bovenvermeld landinrichtingsadvies blijkt dat de inplanting vanuit het oogpunt van een goede landinrichting verantwoord is; dat het bedrijfskompleks ook na de oprichting van de nieuwe stal een fysisch aaneengesloten bedrijfsgeheel blijft vormen; dat tevens het voorziene groenscherm de konstruktie in deze omgeving, gekenmerkt door veel populier- en wilgaanplantingen, passend inpasbaar kan maken";

2. De gegrondheid van het beroep

2.1. Overwegende dat uit het bestreden besluit blijkt dat de gevraagde milieuvergunning werd geweigerd op grond van volgende motieven :

1. de onverenigbaarheid van de gevraagde inrichting met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied wegens de grootschaligheid van de bijkomende stal (cfr. artikel 15,4.6.1., van het koninklijk besluit van 28 december 1972);
2. een onvoldoende staving van een ecologisch verantwoorde mestafzet;

dat het telkens gaat om een decisief weigeringsmotief; dat dienvolgens verzoeker dient aan te tonen dat beide motieven onwettig zijn opdat het bestreden besluit zou kunnen worden vernietigd; dat de Raad van State vooreerst de grieven van verzoeker zal onderzoeken die hij aanvoert tegen het stedenbouwkundig weigeringsmotief;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als eerste middel de schending inroept van "substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen; de motiveringsplicht";

dat hij preciseert dat hij zich beroept op de schending van de materiële motiveringsplicht; dat hij betoogt dat de motieven van een rechtshandeling kenbaar dienen te zijn, aan de realiteit moeten beantwoorden en draagkrachtig moeten zijn, dat in casu de vergunning wordt geweigerd omwille van ruimtelijke voorschriften en het onvoldoende bewezen zijn van de ecologisch verantwoorde mestafzet, dat die motieven niet met de realiteit overeenstemmen; dat, wat betreft het eerstgenoemd weigeringsmotief, verzoeker betoogt dat de op te richten stal aansluit bij de bestaande bebouwing op het erf en maar half zo groot is als de bestaande bedrijfsgebouwen; dat hij wordt ingeplant op de uiterste rand van het landschappelijke waardevol agrarisch gebied, dat door de varkensstal, gelegen op hetzelfde perceel, te vergunnen, dit op 21 juni 1988, de overheid heeft erkend dat de oprichting van een bedrijfsgebouw de bestemming van het gebied niet teniet doet, dat de kippenstal die naast dit gebouw zal worden opgericht de bestemmingsfunctie van het gebied onmogelijk teniet kan doen, dat dit motief dan ook niet draagkrachtig is;

2.2.2. Overwegende dat in de memorie van antwoord de verwerende partij inzake het planologisch weigeringsmotief, betoogt dat het standpunt van verzoeker, wat betreft de impliciete erkenning door de overheid dat de oprichting van een gebouw de bestemmingsfunctie van het gebied teniet doet, kan worden bijgetreden voor wat betreft dat bouwwerk, in casu de varkensstal, dat deze redenering echter geen hout snijdt voor later op te richten gebouwen, dat zulks immers elk stedenbouwkundig en ruimtelijk orderingsbeleid onwerkzaam zou maken gezien de overheid in deze hypothese zou gebonden zijn, eens voor een perceel een bouwvergunning werd afgeleverd, op elke bouwaanvraag voor ditzelfde perceel of een naastgelegen perceel, gunstig te beslissen, temeer daar in tegenstelling tot de bestaande vergunning de

beoogde uitbreiding zich volledig in landschappelijk waardevol agrarisch gebied bevindt, waar de overheid meer stringente eisen mag stellen, dat het niet onredelijk voorkomt, rekening houdende met het bouwvolume van de nieuwe stal, vast te stellen dat de bestemmingsfunctie van het gebied, te weten open valleigebied waar vergezichten prioritair zijn, in het gedrang komt, dat het niet is omdat in 1988 een varkensstal bestaanbaar werd bevonden met de bestemming van het gebied, de inzichten en beleid inzake ruimtelijke ordening niet gewijzigd kunnen zijn;

2.2.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker met betrekking tot het planologisch motief nog doet gelden dat de inplantingsplaats van de stal zich bevindt op de uiterste rand van een uitloper van een landschappelijk waardevolle strook rond de Vaardekenbeek en dat uit het ministerieel besluit waarmee de bouwvergunning werd verleend blijkt dat de inplantingsplaats gelegen is naast de trekweg, langsheen het Schipdonkkanaal, dat deze elementen op zich al vraagtekens plaatsen bij de juistheid van het argument dat de bijkomende stal door zijn grootschaligheid de bestemmingsfunctie zal teniet doen, dat daarbij komt dat dezelfde overheid als deze die naar aanleiding van het bestreden besluit negatief geadviseerd heeft, met betrekking tot dezelfde stal op dezelfde plaats, zowel in een eerder besluit, namelijk het ministerieel besluit van 18 juli 1994 als in een later besluit, te weten het ministerieel besluit van 15 maart 1996, aanneemt dat het ontwerp stedenbouwkundig aanvaardbaar is;

2.2.4. Overwegende dat de tussenkomende partijen in het verzoekschrift tot tussenkomst doen gelden dat aangezien ieder van de twee weigeringsmotieven het bestreden besluit wettig kan verantwoorden, zij enkel wensen aan te tonen dat het stedenbouwkundig weigeringsmotief het bestreden besluit voldoende schraagt; dat zij daarop betogen dat het bestreden besluit ten volle voldoet aan de materiële motiveringsplicht, dat het volstaat dat het bestreden besluit de elementen aanhaalt die van belang zijn en die draagkrachtig en doorslaggevend zijn, dat alzo werd vastgesteld dat de inrichting gelegen is in een open valleigebied waar vergezichten nog kunnen primeren en dat aan de schoonheid van dat landschap afbreuk zal worden gedaan door een groot-schalige kippenstal toe te voegen op die plaats, dat deze vaststelling niet in strijd is met eerdere vergunningen, vermits de overheid kan oordelen dat een uitbreiding de esthetische draagkracht van het landschap kan overschrijden;

2.2.5. Overwegende dat in hun memorie de tussenkomende partijen niets toevoegen aan datgene wat reeds in het verzoekschrift tot tussenkomst was uiteengezet;

2.2.6. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie beklemtoont dat de totale breedte van zijn erf thans reeds 72,5 meter bedraagt en dat het verschil in breedte tussen 72,5 meter en 137,5 meter niet van aard is om het open karakter van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied wezenlijk aan te tasten, dat er in de onmiddellijke omgeving geen andere woningen zijn die uitzicht geven op de op te richten stal en dat voor wie er moet passeren, deze stal slechts een nietig detail in het uitgestrekte landschap inhoudt, dat hij nogmaals verwijst naar het besluit van 18 juli 1994 met betrekking tot de uitbreiding van zijn bedrijf met 25.000 mestkippen waar in de aanhef wordt overwogen dat vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten gesteld kan worden dat de exploitatie van de betrokken

inrichting verenigbaar is met de ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften;

2.2.7.1. Overwegende dat in het bestreden besluit het stedenbouwkundig weigeringsmotief als volgt is verwoord :

"Overwegende dat naast de visuele hinder vooral wordt aangeklaagd dat de aanwezigheid van de stal op die plaats het landschappelijk waardevol karakter van het valleigebied en de open ruimten zal aantasten en schade zal toebrengen aan het landschap;

Overwegende dat de geplande inrichting deels gelegen is in een agrarisch gebied en deels in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, inzonderheid in deze laatste wat de voorziene uitbreiding betreft; dat luidens de bepalingen van artikel 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen in landschappelijk waardevolle gebieden beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen; dat deze landschappelijke waardevolle strook gelegen rond de Vaardekenbeek met een uitloper naar het Schipdonkkanaal in functie staat van open valleigebied waar vergezichten nog kunnen primeren; dat de oprichting van de bijkomende stal door zijn groot-schaligheid de bestemmingsfunctie van dit gebied teniet zal doen; dat bijgevolg in alle redelijkheid kan worden aangenomen dat de inplanting van deze nieuwe stal onverenigbaar is met de bijzondere eisen van het specifieke bestemmingsvoorschrift";

dat bij de evaluatie van de bewaren van de beroepsindieners nog staat vermeld :

"het argument dat het landschappelijk waardevol karakter van het valleigebied rondom het 'Vaerdeken' zal worden aangetast, schade zal worden toegebracht aan het landschap en de open ruimte zal worden geschonden is terecht, zoals blijkt uit het uitvoerig advies van de Afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen";

2.2.7.2. Overwegende dat verzoeker niet betwist dat de geplande inrichting in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied ligt, zij het weliswaar aan de rand ervan; dat artikel 15,4.6.1, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de

toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen bepaalt wat volgt :

"De landschappelijk waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen";

dat uit die bepaling blijkt dat landschapsbescherming en zelfs landschapsontwikkeling primordiaal zijn in landschappelijk waardevolle gebieden, en dat de schoonheidswaarde van het landschap in zulke gebieden een groot gewicht in de schaal legt en daarom als rechtsgoed beschermd werd;

2.2.7.3. Overwegende dat uit het liggingsplan blijkt dat de omgeving van de stal, en in het bijzonder het achtergelegen gedeelte ervan, open en onbebouwd is; dat de verwerende partij dan ook terecht tot de bevinding is gekomen dat het landschappelijk waardevol agrarisch gebied een open valleigebied is waar vergezichten nog kunnen primeren; dat ook wordt overwogen dat de bijhorende stal grootschalig is; dat aangezien de afmetingen van de geplande stal 18 en 65 meter bedragen, zijnde een oppervlakte van 1.170 m², bezwaarlijk het grootschalig karakter van de geplande stal kan worden betwist, ook al zou de stal "half zo groot (zijn) als de bestaande gebouwen" samengenomen, hetgeen evenwel blijkens het liggingsplan (stuk 1 administratief dossier) niet zo is en ook al zou de totale breedte van verzoekers erf met de geplande stal 137,5 meter bedragen in plaats van 72,5 meter; dat in alle redelijkheid kan worden aangenomen dat een dergelijk grote stal de schoonheidswaarde van het landschap in het gedrang kan brengen; dat daarenboven uit een bij het verzoekschrift gevoegd plan blijkt dat de op te richten stal in een andere richting wordt gebouwd dan de bijstaande stallen

en er dus minder nauw bij aansluit, waardoor de negatieve impact op de schoonheidswaarde van het landschap nog toeneemt;

2.2.7.4. Overwegende dat het betoog van verzoeker dat de stal is gelegen aan de uiterste rand van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet opgaat daar die omstandigheid geen afbreuk doet aan het beschermingswaardig karakter van die rand; dat een bouwwerk dat gelegen is aan de rand van het betrokken gebied even storend kan werken op het waardevol karakter van het landschap, wanneer daardoor het uitzicht is geschonden; dat ook het gegeven dat in het verleden een bouwvergunning werd toegekend voor de varkensstal het bestuur er niet toe bindt om voor hetzelfde perceel of voor aanpalende percelen steeds opnieuw vergunningen te verlenen op basis van het argument dat het nieuwe gebouw aansluit bij een bestaand gebouw; dat de milieuvergunningverlenende overheid bij elke vergunningsaanvraag in concreto dient na te gaan of het betrokken bouwwerk waarbinnen de gevraagde exploitatie plaatsvindt geen aantasting inhoudt van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zonder gebonden te zijn door een beslissing aangaande een bouwvergunning voor een andere stal die, in casu zeven jaar tevoren, werd verleend;

2.2.7.5. Overwegende dat uit hetgeen voorafgaat blijkt dat de motieven in de aanhef van het bestreden besluit inzake het esthetisch criterium niet feitelijk onjuist zijn en dat zij niet als kennelijk onredelijk te beschouwen zijn; dat de omstandigheid dat in een eerder ministerieel besluit van 18 juli 1994 en in een later ministerieel besluit van 15 maart 1995 wél tot de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de geplande kippenstal werd besloten op zich niet aantoont dat het thans bestreden besluit berust op een kennelijk onredelijke appreciatie; dat de appreciatie door verschillende

ministers aangaande de schending van de schoonheidswaarde van het landschap door de geplande inrichting van elkaar verschillend kan zijn, terwijl nochtans elke appreciatie niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat, daarenboven, wat eerstgenoemd besluit betreft waarop verzoeker in zijn laatste memorie uitdrukkelijk doelt, wordt vastgesteld dat de overweging inzake de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de destijds aangevraagde doch geweigerde kippenstal in het bestreden besluit werd aanvaard, zonder enige motivering, terwijl het thans bestreden besluit een uitvoerige motivatie wijdt aan de stedenbouwkundige verenigbaarheid, nadat in de diverse beroepschriften werd gewezen op de schending van de schoonheidswaarde van het landschap door de geplande kippenstal; dat het eerste middel niet gegrond is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker in een eerste onderdeel van het tweede middel de schending aanvoert van het redelijkheidsbeginsel; dat dit volgens hem blijkt uit volgende feitelijke gegevens :

- "- de inplanting van de op te richten stal is voorzien niet alleen juist naast de bestaande bedrijfsgebouwen, maar ook in een strook palend aan de openbare weg, waarin dat er zich op enkele honderd meter afstand nog diverse andere erven bevinden.
- in een eerder besluit heeft de overheid aangenomen, dat de varkensstal, die juist naast de op te richten stal gebouwd is, op hetzelfde perceel -eveneens in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied- (perceel nr. 54/F) wel verenigbaar was met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied (stuk 6 b). Het is niet redelijk te verantwoorden, dat twee stallen op hetzelfde perceel, in hetzelfde gebied, aansluitend bij elkaar, de ene wel en de andere niet in strijd geacht worden met het landschappelijk waardevol karakter van het gebied.
- de oppervlakte van de op te richten stal bedraagt nog geen 50% van de thans bebouwde oppervlakte en is maximum 1/3 groter dan de oppervlakte van de op hetzelfde perceel vergunde varkensstal (stuk 9).

- de inplanting van het gebouw is voorzien juist naast de openbare weg, op de uiterste rand van het landschappelijke waardevol agrarisch gebied.
- door de lat zo hoog te leggen, wordt feitelijk een absoluut bouwverbod toegepast, daar waar de ratio legis van de wetgeving op de gewestplannen (art. 15.4.6.1 KB 28.12.72) het oprichten van gebouwen toch toelaat.
- het besluit van de Bestendige Deputatie voorziet de aanleg van een streekeigen groenscherm rondom de op te richten stal";

dat naar zijn oordeel de kennelijke onredelijkheid van de beslissing ook blijkt uit het feit dat de minister in een eerder besluit van 18 juli 1994 een ander standpunt innam, alsook uit het feit dat het bestuur voor ruimtelijke ordening voorafgaand aan dat besluit een gunstig advies verleende;

2.3.2. Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord betoogt dat het niet kennelijk onredelijk is om te stellen dat de opvulling van de open ruimte door gebouwen de vergezichten zal doen teloorgaan en dat het evenmin kennelijk onredelijk lijkt vanwege de overheid om te stellen dat "de maat vol is" en dat bijkomende bouwwerken, al dan niet in acht genomen hun volume, niet kunnen toegelaten worden, dat het onzinnig is aan te nemen dat een nieuwe vergunning moet worden verleend als in het verleden reeds een vergunning voor een andere stal werd bekomen, dat de overheid in latere beslissingen een nieuw standpunt kan innemen op voorwaarde dat zij uitlegt waarom, dat de inzichten op het vlak van ruimtelijke ordening kunnen wijzigen;

2.3.3. Overwegende dat verzoeker in de memorie van wederantwoord nog wijst op de ministeriële besluiten van 18 juli 1994 en 15 maart 1996; dat hij uit laatstgenoemd besluit de passus citeert betreffende de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de mestkippenstal; dat hij van oordeel is dat uit die besluiten de kennelijke onredelijkheid blijkt van de bestreden beslissing;

2.3.4. Overwegende dat de tussenkomende partijen betogen dat, gelet op de aard, de omvang en de inplanting van de inrichting, het verre van onredelijk is aan te nemen dat de litigieuze nieuwe uitbreiding vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet meer toelaatbaar is in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, dat een eerdere beslissing en een daaraan voorafgaand advies waar een ander standpunt werd ingenomen met betrekking tot de stedenbouwkundige toelaatbaarheid niet tot de conclusie kunnen nopen dat het bestreden besluit kennelijk onredelijk is;

2.3.5. Overwegende dat het de Raad van State niet toekomt zijn beoordeling aangaande de appreciatie of een inrichting al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap in het gedrang brengt in de plaats te stellen van de bevoegde administratieve overheid; dat hij enkel vermag na te gaan of die beoordeling steunt op juiste gegevens en of zij niet kennelijk onredelijk is; dat bij de bespreking van het eerste middel is gebleken dat de desbetreffende beoordeling van de minister is gestoeld op juiste gegevens en niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat het tweede middel, wat de besproken grief betreft, niet gegrond is;

2.4.1. Overwegende dat verzoeker als derde middel de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel aanvoert; dat hij betoogt dat de belangen van de rechtsonderhorige niet zorgvuldig werden afgewogen tegenover de belangen van de overheid, dat het belang van de overheid bij het niet vergunnen van de inrichting zeer beperkt is om niet te zeggen onbestaande, gelet op de ruimtelijke impact van de stal die quasi nihil is terwijl voor verzoeker daarentegen zeer grote belangen op het spel staan, vermits de uitbreiding van het bedrijf doorslaggevend is voor de rendabiliteit van het bedrijf;

2.4.2. Overwegende dat in de memorie van antwoord de verwerende partij er op wijst dat de overheid over een zeer ruime discretionaire bevoegdheid beschikt die hoofdzakelijk geconditioneerd wordt door de eis van de redelijkheid, dat de overheid niet verplicht is een vergunning toe te kennen omdat de aanvrager een groot belang kan laten gelden, dat de algemene belangen die de overheid in casu wenst te beschermen van een hogere waarde zijn dan die van verzoeker;

2.4.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker nog beklemtoont dat er geen tegenstrijdigheid bestond tussen het algemeen belang en het zijne;

2.4.4. Overwegende dat de tussenkomenende partijen betogen dat van een kennelijk onredelijke belangenafweging tussen het algemeen belang met betrekking tot de bescherming van een zeer waardevol agrarisch landschap en een nieuwe uitbreiding van het bedrijf van verzoeker geen sprake kan zijn;

2.4.5. Overwegende dat uit de bespreking van het eerste middel is gebleken dat de verwerende partij op het vlak van de feitenvinding inzake de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de mestkippenstal niet onzorgvuldig is tewerk gegaan; dat het bestreden besluit desbetreffend berust op juiste feiten; dat de milieuvergunningverlenende overheid er toe gehouden is de voorschriften van de geldende plannen van aanleg in acht te nemen; dat uit de samenlezing van de artikelen 11,4.1. en 15,4.6.1, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen moet worden afgeleid dat de toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevolle gebieden op grond van een tweevoudig criterium moet worden getoetst : 1) een planologisch criterium, hetwelk veronderstelt dat

de overheid nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied en 2) een esthetisch, hetwelk inhoudt dat bedoelde werken moeten kunnen worden overeengebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap; dat wanneer aan één van beide criteria niet is voldaan, de overheid de vergunning moet weigeren, ook al wordt daardoor de vergunningsaanvrager geschaad in zijn economische belangen; dat bij de bespreking van het eerste middel is gebleken dat de beoordeling van de verwerende partij inzake de schending van de schoonheidswaarde van het waardevol landschappelijk agrarisch gebied niet kennelijk onredelijk is; dat verzoeker niet op goede gronden betoogt dat de ruimtelijke impact van de geplande stal die 18 op 65 meter groot is quasi nihil is; dat in casu het zorgvuldigheidsbeginsel geenszins werd geschonden; dat het derde middel niet gegrond is;

2.5.1. Overwegende dat verzoeker als vierde middel de schending aanvoert van het rechtszekerheids- en het vertrouwensbeginsel; dat hij doet gelden dat hij in februari 1980 en in juni 1988 een bouwvergunning kreeg voor respectievelijk een koestal en een varkensstal, dat ook die stallen waren gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, dat de uitbreiding van het bedrijf gepaard ging met belangrijke investeringen, dat door verzoeker eerst toe te laten zwaar in zijn bedrijf te investeren om dan plots de verdere uitbouw van het bedrijf tegen te houden op grond van argumenten die ook naar aanleiding van vroegere vergunningen konden aangewend worden, maar nooit werden aangewend, het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel werden geschonden;

2.5.2. Overwegende dat de verwerende partij betoogt dat uit het verlenen van vergunningen in het verleden en het thans weigeren ervan, geen schending van het vertrouwensbeginsel kan worden afgeleid; dat zij doet

gelden dat de criteria inzake het verlenen van vergunningen strenger zijn geworden;

2.5.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat die redenering alleszins niet opgaat ten aanzien van het ministerieel besluit van 18 juli 1994 dat betrekking heeft op dezelfde stal met dezelfde inplanting als deze die het voorwerp is van de bestreden weigeringsbeslissing, dat immers de vergunning ingediend werd vlak na het ministerieel besluit van 18 juli 1994, waarin besloten werd tot de stedenbouwkundige verenigbaarheid van de inrichting;

2.5.4. Overwegende dat de tussenkomenende partijen betogen dat verzoeker geen subjectief recht heeft op het verkrijgen van bepaalde vergunningen;

2.5.5. Overwegende dat het feit dat een aanvrager in het verleden vergunningen bekwam, de overheid niet bindt wanneer zij moet beschikken op een aanvraag tot uitbreiding ervan; dat het verlenen van een bouwvergunning ook niet impliceert dat een exploitant er mag op vertrouwen dat ook een milieuvergunning zal worden bekomen; dat het gegeven dat verzoeker zware investeringen heeft gedaan voor de stallen waarvoor hij in het verleden een exploitatievergunning heeft bekomen, geen relevantie vertoont voor de beoordeling van de wettigheid van het bestreden besluit; dat in casu niet blijkt dat de verwerende partij verzoeker had toegezegd de gevraagde vergunning te verlenen, dat noch het vertrouwensbeginsel, noch het rechtszekerheidsbeginsel is geschonden; dat het middel niet gegrond is;

2.6.1. Overwegende dat verzoeker als vijfde middel "de schending van de wet; dwaling omtrent de feiten" aanvoert; dat hij in essentie onder meer betoogt dat de overheid geen rekening hield met de bestaande

varkensstal die eveneens is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied;

2.6.2. Overwegende dat de verwerende partij doet gelden dat uit het advies van de afdeling stedenbouwkundige vergunningen van 8 mei 1995 en van de afdeling milieuvergunningen van 19 juni 1995 blijkt dat de minister met kennis van zaken, en derhalve met het bestaan van de vergunde varkensstal, bij zijn besluitvorming rekening heeft gehouden zodat van enige dwaling omtrent de feitelijke toedracht geen sprake kan zijn;

2.6.3. Overwegende dat verzoeker in de memorie van wederantwoord niets toevoegt aan het middel;

2.6.4. Overwegende dat de tussenkomenende partijen doen gelden dat het middel neerkomt op onzorgvuldigheid bij de feitenvinding, dat het geenszins strijdig is met de zorgvuldigheidsplicht noch met het redelijkheidsbeginsel aan te nemen dat een nieuwe uitbreiding, zij het op hetzelfde perceel, wegens de wijze van inplanting en de grootschaligheid van het ontwerp niet meer in overeenstemming te brengen is met het in artikel 15.4.6.1, van het koninklijk besluit van 20 december 1972 bepaalde;

2.6.5. Overwegende dat de milieuvergunningsaanvraag luidens artikel 5, § 3, van Vlarem I onder meer moet omvatten een situeringsplan op schaal van ten minste 1/1.000, waarop de ligging van de gebouwen, de productie-eenheden, de opslagplaatsen, de stortplaatsen en de lozingspunten ten opzichte van de aanpalende percelen weergegeven is; dat aan de hand van dit plan de verwerende partij de ligging van de reeds bestaande gebouwen perfect kon inschatten; dat verzoeker niet aantoont dat zijn aanvraag niet aan deze vereiste voldeed; dat daarenboven in het bestreden besluit wordt

overwogen "dat de inrichting thans vergund is voor een dierenpopulatie van 71 runderen en 1.070 mestvarkens, de opslag van 1.015 m³ dierlijke mest, 5 ton veevoeders en een propaantank van 1.000 l"; dat daaruit blijkt dat de verwerende partij wist dat mestvarkens aanwezig waren, en vermits zulke dieren een stal behoeven, dat zij ook wist dat er een varkensstal aanwezig was; dat daarenboven, zelfs wanneer men aanneemt dat de minister geen rekening hield met de reeds bestaande meer kleinschalige varkensstal die zich eveneens in landschappelijk waardevol agrarisch gebied zou bevinden, hij dan nog redelijkerwijze tot de bevinding kon komen dat de kippenstal, gelet op de grootschaligheid ervan, strijdig was met het voormelde bestemmingsvoorschrift; dat de grief niet gegrond is;

2.7.1. Overwegende dat verzoeker als zesde middel de "schending van de wet, art. 10 Grondwet; Schending van het gelijkheidsbeginsel" aanvoert; dat hij onder meer betoogt dat de overheid in een vergelijkbaar geval van oordeel was dat een braadkippenstal voor 19.500 braadkippen geen aantasting oplevert van de schoonheid van het landschappelijk waardevol karakter van het agrarisch gebied;

2.7.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de feitelijke omstandigheden van de inrichting van landbouwer GISTELINCK en deze van verzoeker zeker niet dezelfde zijn;

2.7.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker niets wezenlijks toevoegt aan het middel;

2.7.4. Overwegende dat de tussenkomen partijen in essentie betogen dat verzoeker niet aantoonde dat het om

vergelijkbare gevallen gaat, en wordt aangestipt dat de overheid steeds op eerdere appreciaties mag terugkomen;

2.7.5. Overwegende dat verzoeker een besluit van 27 oktober 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen neerlegt; dat dit besluit door een andere overheid werd genomen dan het bestreden besluit; dat alleen reeds om die reden het gelijkheidsbeginsel niet geschonden kan zijn; dat het middel niet gegrond is;

2.8. Overwegende dat geen der middelen of middelonderdelen aangebracht tegen het stedenbouwkundig weigeringsmotief gegrond zijn; dat, dienvolgens, gelet op het sub 2.1. gestelde, de middelen of middelonderdelen aangevoerd tegen het overtollig weigeringsmotief inzake de niet ecologische verantwoorde mestafzet niet worden onderzocht,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op negenduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partijen, elk voor een derde.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op eenentwintig juni tweeduizend en een,
door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.